

PÄTNÁSTA NEDEĽA CEZ ROK C

Toto krásne evanjelium ste určite veľa razy počuli a možno si poviete, čo nám môže ešte nového povedať?

Prv, než sa nad ním zamyslíte, dovoľte mi, aby som vás informoval o tom, kto to boli Samaritáni. Keď Pán Ježiš povedal toto podobenstvo, tak určite jeho poslucháči krútili hlavami a možno si dávali ruky na čelo, lebo nedokázali pochopiť, čo to Pán Ježiš hovorí. Aby Samaritán pomohol dorážanému Židovi, to bolo nemožné. Samaritáni boli veľkí nepriatelia so Židmi, a to najmä od 6. storočia pred Kr., keď Svätá zem od 8. storočia pr.Kr. pozostávala z troch častí: Severná časť sa volala Galilea, južná Júdea a medzi nimi akoby taká „slza“ bola Samária s centrálnym mestom Sichem. Samaritáni prijali od Židov obriezku, tiež Zákon, a tak ich židia prijali do svojho náboženstva. V 8. storočí pr.Kr. vojensky napadol Galileu asýrsky kráľ Senacherib, ktorý spustošil Galileu. Keď sa Samaritáni dozvedeli, čo sa deje v Galilei, rýchlo sa rozutekali a takto si zachránili životy, lebo Senacherib tiahol na Jeruzalem cez Samáriu, ktorú taktiež spustošil. Po jeho odchode sa vrátili do svojich domov, ktoré si opravili a žili na svojom území ďalej. Senacheribovi sa ale nepodarilo dobyť Jeruzalem, a tak sa vrátil domov. Po návrate vo svojej ríši dal pokyn, že kto chce dobrovoľne, nech sa odsťahuje do dobytej úrodnej Galilei a nech tam žije. Časom sa Samaritáni spriatelili s Asýrčanmi a nieže sa s nimi len pomiešali, ale do svojho židovského Zákona popridávali mnohé pohanské prvky. Keď sa to rabíni v Jeruzaleme dozvedeli, čo Samaritáni urobili, tak to vyvolalo u nich veľké pohoršenie a počiatok nenávisti. Vrchol nenávisti zo strany Samaritánov voči Židom sa stal v druhej polovici šiesteho st. pr.Kr., keď sa Židia vrátili z babylonského zajatia po sedemdesiatich rokoch do vlasti. Prvé čo bolo, začali budovať v Jeruzaleme druhý chrám na troskách toho prvého. Keď sa o tom dozvedeli Samaritáni, hneď poslali do Jeruzalema posolstvo, že aj oni chcú mať podiel na stavbe chrámu a akýmkoľvek spôsobom sú ochotní k stavbe prispieť. Na to Židia veľmi ostro zareagovali s tým, že vy ste pošpinili pohanstvom náš Zákon, preto nebudete mať podiel na chráme, ktorý by ste svojou prítomnosťou poškvrnili. Od toho času vznikla zo strany Samaritánov voči Židom taká nenávisť, že keby sa navzájom stretli, tak sa aj pobijú. Ja zvyknem pri tomto vysvetlení povedať žartovnú, ale pravdivú poznámku: „Keby Samaritán našiel zo Žida len čiapku aj bez hlavy, tak aj tú s veľkým pôžitkom zmláti.“

Nuž a do takejto atmosféry Pán Ježiš povedal toto podobenstvo. A predsa je v tomto evanjeliu, v rozhovore medzi Pánom Ježišom a zákonníkom, jedna maličká drobnosť, ktorú ste si istotne nevšimli a ktorá má pre náš každodenný kresťanský život veľký význam. Zákonník sa pýta Pána Ježiša: „Kto je môj blížny?“ My by sme obyčajne odpovedali, že je to každý človek. Ale Pán Ježiš nechce takúto odpoveď. On nás chce poučiť, aby sme sa na túto otázku inak pýtali a inak odpovedali. Pán Ježiš na túto otázku reagoval tak, že povedal toto podobenstvo. Ani po tomto podobenstve ešte Pán Ježiš neodpovedá na otázku: „Kto je môj blížny?“ Všimli ste si, že Pán Ježiš pozmeňuje zákonníkovu otázku takto?: „Kto z týchto troch zdá sa ti byť blížny tomu, ktorý upadol do rúk zbojníkov?“ Zákonník odpovedá: „Ten, ktorý mu preukázal milosrdenstvo.“ Pán Ježiš pochválil zákonníkovu odpoveď. A týmto činnom aj nás poučil, aby sme pod pojmom «blížny» rozumeli toho človeka, ktorý druhému preukáže milosrdenstvo. Teda, nás Pán Ježiš učí, aby sme sa takto pýtali: „Komu som ja blížny?“ A odpoveď znie: „Ja som blížny tomu človekovi, ktorému som preukázal milosrdenstvo, pozornosť alebo pomoc.“ Z toho vyplýva, že rozpoznávacie znamienko toho, či niekomu som alebo nie som blížny, je to, či mu pomáham alebo nie. Nemusí to byť taký veľký skutok, ako ho urobil Samaritán, ale v našom každodennom živote bude často stačiť preukázať niekomu milé srdce. Lebo slovo «milosrdenstvo» znamená «milé srdce.» Uvediem príklad: Mladší brat požiada staršieho brata, aby mu pomohol pri ťažkej úlohe, ktorej

nerozumie. A ten mu pomoc odmietne. V tej chvíli, keď odmietol, premárnil príležitosť, aby bol blížny svojmu bratovi. Bratom mu síce je, ale nie je mu blížny. Takto to podobne môže byť aj medzi manželom a manželkou. Manželom jej je, ale blížnym nie. To isté sa môže stať medzi otcom a synom, ako aj medzi matkou a dcérou.

Všetci chápeme, že je to ťažká požiadavka. Lenže na to máme svätú omšu, sväté prijímanie v našich kostoloch a oltároch, odkiaľ Pán Ježiš prichádza do našich rodín. On bol zo všetkých ľudí ten najväčší blížny, lebo on jediný preukázal pozornosť a pomoc všetkým ľuďom, nadovšetko, keď za celé ľudstvo obetoval svoj život na kríži.

Aj pre nás platí Ježišova výzva, ktorú povedal zákonníkovi: „Chod' a rob podobne!“

Pripravil Martin Mojžiš, sprievodca pútnikov.